

РІВЕНЬ ФАКТОРУ НЕКРОЗУ ПУХЛИН- α ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ПОКАЗНИКАМИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ПАНКРЕАТИТ

Шеховцова Ю.О., Тесленко І. І.

Харківській національній медичній університет

Мета роботи – визначити рівень фактору некрозу пухлин- α (ФНП- α) у хворих на хронічний панкреатит (ХП) та його взаємозв'язок з показниками функціонального стану підшлункової залози (ПЗ).

Матеріали та методи. Обстежено 20 хворих на ХП (10 чоловіків та 10 жінок, середній вік $55,25 \pm 1,34$ років): 1 група (n=14) мали нормальну масу тіла, 2 група (n=6) - підвищену масу тіла. Групу контролю склали 20 практично здорових осіб. Функціональний стан ПЗ оцінювали за вмістом α -амілази, фекальної панкреатичної еластази-1, С-реактивного протеїну (СРП). Рівень ФНП- α визначався методом імуноферментного аналізу в сироватці крові за допомогою набору реактивів «Вектор-бест» (Росія). Для статистичного аналізу даних використовували ліцензійну програму Statistica версія 6.0.

Результати дослідження. В досліджуваних групах було виявлено вірогідне підвищення α -амілази та СРП у порівнянні з групою контролю, окрім еластази-1, де спостерігалось вірогідне зниження ($37,8 \pm 4,54$ та $40,1 \pm 11,03$ vs $15,45 \pm 0,68$; $3,14 \pm 1,35$ та $2,83 \pm 1,1$ vs $0,25 \pm 0,18$; $155,5 \pm 19,7$ та $160,7 \pm 27,7$ vs $204,1 \pm 1$; відповідно, $p < 0,05$). Середній рівень ФНП- α у хворих на ХП визначався вищий в 2,8 рази в 1-й групі та в 2,5 рази у 2-й групі у порівнянні з групою контролю ($p < 0,05$). Встановлено позитивний кореляційний зв'язок між ФНП- α та СРП ($R_1 = 0,74$, $p < 0,05$), а також негативний зв'язок еластазою-1 ($R_1 = -0,82$, $R_2 = -0,83$, $p < 0,05$).

Висновки. У хворих на ХП додатковим показником прогресування функціональних змін у ПЗ є значне підвищення рівня ФНП- α . Позитивна кореляція між рівнем ФНП- α та СРП узгоджується з даними про те, що цитокіни є одними із провідних медіаторів запалення, тобто гіперцитокінемія асоціюється з виразністю синдрому мезенхімального запалення. Негативний кореляційний зв'язок між ФНП- α та показниками функціонального стану ПЗ підтверджує думку про те, що гіперцитокінемія є допоміжним фактором, який здійснює протифібротичну дію при ХП.